

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/110/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114233720
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8114233720.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpeného Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 472 346 79, proti žalovanej: G. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. F. XXX, XXX XX F., Č. o zaplatenie 1 742,39 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 580,68 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 348,87 € od 18.12.2014 až do zaplatenia a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Určuje, že zmluvné podmienky nachádzajúce sa v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. v Hlave 17:

- § 4 v znení:

„V prípade omeškania s úhradou splátky úveru alebo jej časti dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 15 % a v prípade splátky RU1 alebo RU2 8 % čiastky, z ktorej úhradou je v omeškaní, spoločnosť je oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 4 €/120,50 SKK v prípade prvej upomienky a 12 €/361/51 SKK v prípade druhej a ďalšej upomienky.“

- v § 5 v znení:

„V prípade omeškania klienta s úhradou splátky úveru či jej časti dlhšej ako 6 mesiacov je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 5 % z úveru, z ktorého vrátením spoločnosti je v omeškaní.“

sú neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti.

IV. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrhom došlým súdu dňa 29.12.2014 sa žalobca domáhal na žalovanej zaplatenia sumy v celkovej výške 1742,39 € spočívajúcej v

- istine vo výške 73,44 €,
- úroku z omeškania za čas od 12.07.2012 do 17.12.2014 vo výške 381,94 €,
- zosplatennej istine vo výške 1528,33 €,
- poplatku za vedenie účtu vo výške 7,96 €,
- poistnom vo výške 10,86 €.

Vo svojom návrhu vychádzal žalobca z toho skutkového základu, že dňa 23.09.2009 bola žalobcom ako veriteľom so žalovanou ako dlžníkom uzatvorená Úverová zmluva č. 3909078882, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru 2000 €. Neoddeliteľnou súčasťou Úverovej zmluvy boli Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.

Keďže žalovaná bola v omeškani s úhradou svojho záväzku, v zmysle Úverových zmluvných podmienok s názvom „Ukončenie úverovej zmluvy“ bola žalobcom vyzvaná listom zo dňa 25.06.2012 k splateniu celého zostatku úveru vo výške 1960,81 € v lehote 15 dní od odoslania výzvy.

Žalobca sa k predmetu konania ďalej vyjadril elektronicky (bez zaručeného elektronického podpisu) dňa 02.12.2015, kde uviedol rozpis všetkých splátok úveru v členení na istinu, úrok a poplatky.

Žalovaná sa k žalobe nevyjadrila.

Súd vo veci rozhodol na pojednávaní konanom dňa 03.12.2015 v neprítomnosti účastníkov konania a z vykonaných listinných dôkazov zistil nasledujúce:

Home Credit Slovakia a.s. ako veriteľ a žalovaná ako dlžník dňa 23.09.2009 uzavreli zmluvu o úvere č. 3909078882 s nasledujúcimi parametrami:

- výška úveru 2000 €,
- mesačná splátka 47,25 €,
- počet splátok 84,
- ročná úroková sadzba 18,99%,
- RPMN 21%,
- priemerná RPMN 17,46%,
- lehota splatnosti 84 mesiacov po poskytnutí úveru.

Miniatúrnym písmom sa pod časťou zmluvy obsahujúcej základné náležitosti nachádza inkorporačná doložka, podľa ktorej neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy sú Úverové podmienky spoločnosti HCS.

Pri svojom rozhodovaní vychádzal procesný súd z nasledujúcich úvah:

Podstatné náležitosti zmluvy.

Podľa § 4 ods. 2 písm.i) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 08.10.2009 - Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať musí tieto náležitosti: výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 4 ods.3 zákona č. 258/2001 Z.z. - Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

K ustanoveniu 4 ods.2 písm.i) zákona č. 258/2001 Z.z. a totožnému ustanoveniu § 9 ods.2 písm.k) zákona č. 129/2010 Z.z. prijali slovenské krajské sudy nasledujúce právne závery:

KS v Trnave, sp. 10Co/158/2013 zo dňa 18.02.2014 - Zmluva o spotrebiteľskom úvere totiž okrem všeobecných náležitostí (odkaz na § 43 O. z. - pozn. odvolacieho súdu i priamo v zákonom ustanovení) musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; treba mať za to, že takéto náležitosti sú obligatónnymi (povinnými), s následkom v podobe považovania poskytnutého úveru za úver bezúročný a bez poplatkov (v prípade absencie uvedených náležitostí). Nemôže tak byť žiadnej

pochybnosti o tom, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy z prejednávanej veci bolo tiež uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva potom zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže učiniť zadosť zmluva neobsahujúca aj vyčíslenie výšky splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky), čo je navzdory odchylnosti takejto (úpravy úročenia spotrebiteľských úverov od úročenia úverov všeobecne) práve dôkazom zvýšenej pozornosti venovanej ochrane spotrebiteľa, ktorý by takto nemal byť pri rozhodovaní sa, či zmluvu uzavrie, zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy reálne mu poskytnutej a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť.

KS v Prešove, sp. zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27.11.2014 - Jednou z náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcou z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. je i to, že táto zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. V zmluve absentuje rozlíšenie jednotlivých splátok na istinu, úroky a iné poplatky a je v nej uvedená len jednotná suma splátky bez tohto rozlíšenia. Tento nedostatok spôsobuje, že spotrebiteľský úver sa posudzuje ako bezúročný a bez poplatkov. Tieto zistenia zo strany žalovaného v jeho opravnom prostriedku vôbec spochybnené neboli. Preto aj za predpokladu platného dojednania výšky úrokov pre absenciu jednej z náležitostí vyžadovanej ustanovením § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. žalovanému nevzniklo právo na úroky dohodnuté v zmluve. Ak žalobca zaplatil i úroky, na ktoré žalovanému právo nevzniklo, na strane tohto účastníka minimálne vzniklo bezdôvodné obohatenie plnením bez právneho dôvodu podľa ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Krajský súd v Trnave sp. zn. 10CoE/313/2010 - každý z atribútov vyjadrený v zákone slovami suma, počet a termíny splátok sa viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež prípadne iným poplatkom. Je teda zrejmé, že predložená Úverová zmluva žiadne takéto rozčlenenie neobsahuje, preto aj z tohto dôvodu je táto Úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov.

Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 6Co/523/2014 - Účelu úpravy spotrebiteľského práva (ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana ako slabšieho účastníka právneho vzťahu) zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i/ zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z údajov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených položiek teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k poplatkom. Uvedený účel nespĺňa zmluva, ktorá neobsahuje aj vyčíslenie výšky splátok istiny, výšky splátok úrokov a výšky splátok iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky). Len takýto výklad požiadavky zákona spĺňa účel spotrebiteľského práva to zvýšená pozornosť venovaná ochrane spotrebiteľa (ktorý by takto nemal byť zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy poskytnutého úveru a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť).

Keďže žalobcom predložená úverová zmluva neobsahuje rozpis splátok na ich jednotlivé súčasti, je poskytnutý úver bez úrokov a bez poplatkov.

Nedodržanie postupu podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 53 ods.9 OZ - Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Realizáciu upozorňujúcej výzvy pred zosplatnením žalobca napriek výzve súdu nepreukázal, následkom čoho je neplatnosť predčasného zosplatnenia úveru.

Neprijateľnosť zmluvných podmienok.

Podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka - Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka - Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Je už notoriou súdnych rozhodnutí záver, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ, vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a z ekonomickej neúmernosti zdrojov.

Systém ochrany zavedený smernicou 93/13, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovni informovanosti, čo vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vytvoreným predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

V spotrebiteľskom práve je teda dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje, a preto okrem obmedzení vyplývajúcich z princípu rovnosti prostriedkov, možno od dodávateľa tiež očakávať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude chovať v obecnej polohe poctivo.

Ak nepostupuje týmto spôsobom, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť svojho konania a takémuto nepoctivému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje mimo iné tým, že text spotrebiteľskej zmluvy obzvlášť, ak sa jedná o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Napríklad zmluvné dojednania musia mať dostatočnú veľkosť písma, nesmú byť vo výraznejšie menšej veľkosti, než okolitý text, nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru.

Uvedená zásada poctivosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok. Treba teda uviesť, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné Všeobecné obchodné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie ale aj obsahové. Je treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmenom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu.

Procesný súd je presvedčený, že otázku základných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, otázku sankcií za nesplnenie záväzkov spotrebiteľa ako aj otázku možného rozhodcovského konania treba považovať za tak dôležité, že musia byť uvedené v samotných zmluvách a nie vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktorým spotrebiteľ vo všeobecnosti prikladá menší dôraz ako zmluve samotnej.

Hlava 17 § 4 - „V prípade omeškania klienta s úhradou splátky úveru alebo jej časti dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 15% a v prípade splátky RÚ I. alebo RÚ II. 8% z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní. Spoločnosť je oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 4,- EUR v prípade prvej upomienky a 12,- EUR v prípade druhej a ďalšej upomienky“.

Hlava 17 § 5 - „V prípade omeškania klienta s úhradou splátky úveru či jej časti dlhšej ako 6 mesiacov je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 5 % z úveru, z ktorého vrátením spoločnosti je v omeškaní.“

Procesný súd zastáva názor, že upomienky v prejednávanej veci majú jednoznačne sankčný charakter (viď ich výšku ako aj rozdielnu cenu za prvú a druhú upomienku hospodárskymi nákladmi na ich zhotovenie nepreukázanú), čo treba považovať za neprípustné. Navyše tieto sankcie rovnako ako aj zmluvná pokuta sú netransparentne uvedené iba v ÚP a nie priamo v zmluve.

Priznané plnenie.

Žalovanej bola poskytnutá istina vo výške 2000 € a vrátená bola suma 1299,75 €. Vzhľadom k tomu, že k platnému predčasnému zosplatneniu úveru nedošlo a úver je bez úrokov a bez poplatkov, má žalobca právo na istinu do dňa rozhodnutia súdu. Do tohto dňa mala byť zaplatená istina zo splátok 1. - 74. (splatnosť 28.10.2009 - 28.11.2015), ktorá podľa rozpisu žalobcu predstavuje výšku 1880,43 €. Dlžná istina ku dňu rozhodnutia súdu tak je 580,68 €.

Žalobca požaduje úroky z omeškania od dňa 12.07.2012 do 17.12.2014. Ku dňu 12.07.2012 mala byť zaplatená istina 1108,11 €, ktorá zaplatená bola, k omeškaniu žalovanej tak nedošlo.

Žalobca ďalej požaduje úrok z omeškania od 18.12.2014. K tomuto dňu mala byť zaplatená istina - 1648,62 € (splátky 1. - 62., splatné od 28.10.2009 do 28.11.2014), zaplatená istina bola - 1299,75 € a omeškaná istina tak je - 348,87 €.

Nárok na úrok z omeškania vyplýva z nasledujúcich právnych predpisov:

§ 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka - Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka - Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

§ 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. - ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom k uzatvoreniu úverovej zmluvy - Výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Základná úroková sadzba ECB ku dňu 18.12.2014 bola 0,05% ročne a potom výška úrokov z omeškania je 8,05% ročne.

Náhrada trov konania.

Podľa § 142 ods.2 O.s.p. - Ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Keďže žalobca mal v prevažnej časti konania neúspech nemá právo na náhradu trov konania a prevažne úspešná žalovaná náhradu trov konania nežiadala (§ 151 ods.1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 3 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak odporca dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, navrhovateľ môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.